

Close-Up-Pers

48^e jaargang, nr. 7, 29 april 2021

In dit nummer:

<i>Terugblik op de clubavond van 20 april 2021</i>	1
<i>Vooruitblik op de clubavond van 11 mei 2021</i>	6
<i>Videospullen te koop</i>	7
<i>Agenda</i>	8
<i>Tenslotte</i>	8
<i>Colofon</i>	8

Terugblik op de clubavond van 20 april 2021

avondvoorzitter: **Tim Bernardus**

Door de coronapandemie vindt deze meeting online plaats d.m.v. Zoom.

Tim Bernardus opent de avond en heet iedereen van harte welkom.

Deze avond staat geheel in het teken van geluid, en dan met name op het gebied van het inspreken van voice overs vanaf de opname t/m de audio postproductie met het programma **Audacity**. Er wordt aandacht besteed aan de optimale geluidsopname, de bewerking ervan en het verwijderen van stoorgeluiden, zoals ruis, plopgeluiden, clipping, galm en andere zaken die het geluidsbeeld kunnen vertroebelen. Tim zegt de leden dank voor het toezenden van geluidsfragmenten, die zullen dienen als voorbeelden van goed of minder goed geslaagde opnamen of bewerkingen.

In hoofdlijnen wordt het programma van vanavond doorgenomen. Aangegeven wordt dat 80% van de mogelijkheden van Audacity ook in bestaande en al door leden gebruikte geluidsprogramma's worden benut. Voorgesteld wordt om Audacity vooral te zien als aanvulling op de al aanwezige programma's, en dáár wordt gebruikt waar Audacity extra mogelijkheden biedt. Aan de orde komen de compressietechniek, de equalizer, de High pass en Low pass filters en andere technieken. Daarna worden de ingezonden geluidsfragmenten beluisterd en beoordeeld en wordt hierop een probleemanalyse losgelaten. Dan gaan we de opnamen **cleanen** met Audacity, maar voor een deel ook in een ander programma, omdat daar de grafische kwaliteit op een hoger niveau staat.

Uit een vorige clubavond laat Tim een sheet zien wat er allemaal op video postproductie mogelijk is, in vergelijking met de mogelijkheden op het gebied van postproductie geluid. Op geluidsgebied wordt, als je het volledig wilt organiseren, een geluidsanalyse gedaan. Je gaat hier **horen en zien** (in die volgorde), en als je dat gedaan hebt ga je **zien en horen**. Dat komt door de middelen met welke de problemen op een duidelijke grafische manier inzichtelijk worden gemaakt. Aan de hand van deze analyse ga je het geluid **cleanen**. Dat betekent: ruis en wind verwijderen, galm en echo aanpakken en het inzetten van de-esser. Na deze aanpak wordt het geluid **gerepareerd**, met de acties normalize, clipping, clicken en ploppen, gevolgd door het verwijderen van de ongewenste geluiden. Heb je dat gedaan, ga je het geluid **optimaliseren**, en dat is de laatste

stap in het postproductieproces. Die laatste stap houdt in het toepassen van compressie, het gebruiken van de equalizer, multitrack editing, en het toepassen van de "Foley"-techniek voor het toevoegen van geluidseffecten.

Als dat achter de rug is, hierbij een tip: beluister het verkregen resultaat aandachtig, maar laat ook een ander je uiteindelijke opname incl. bewerking beluisteren. Die ander staat immers objectief tegenover het resultaat, is dus onbevooroordeeld, en kan uit de luistersessie heel andere conclusies trekken. Daarna komt de vraag wat je met de opmerkingen gaat doen.

Waarom en in welke gevallen moet je geluid **bewerken**? Antwoord: Voor het editen van meerdere voice overs en takes, voor het elimineren van opnamefouten, het verwijderen van hinderlijke omgevingsgeluiden, versprekingen en situaties waar de verstaanbaarheid in het geding is, en in die gevallen waar goede geluidsopnamen niet mogelijk of niet wenselijk waren.

Gebruik zoveel mogelijk je eigen softwarepakket, ook omdat in dat pakket de mogelijkheid aanwezig is van upgrades. Voor aanvullende software (DAW-software) kun je terecht bij bekende namen als: Accusonus, Magix Cleaning Lab, Apple ProX, Garageband, Ableton, Soudforce etc. Fred Boéré vult deze lijst aan met Accusonus nieuwe versie Era 5, die beschikt over de nieuwste technieken voor postproductie geluid met een prachtige interface.

Geluid dient op alle plekken goed te klinken. Neem geluid op in de hoogste kwaliteit. Let op de richtingskarakteristiek van de microfoon. Een juiste instelling van de juiste microfoon is belangrijk, om te voorkomen dat je achteraf teveel moet corrigeren. Plaats de microfoon zo dicht mogelijk bij de geluidsbron. Zorg ook dat pc of laptop voorzien is van een goede geluidskaart of audio interface. Gebruik neutrale speakers en hoofdtelefoon bij de postproductie om verkleuring van het geluid te onderkennen.

Maar wat als je de apparatuur niet hebt? Antwoord van Tim: geen probleem! Ge-

bruik wat je al in huis hebt en investeer stap voor stap in goed geluid. De boodschap luidt: de apparatuur zelf is niet belangrijk, maar belangrijk is wel wat je ermee doet en hoe je het doet. Tip voor goed geluid: gebruik je smartphone van een goede kwaliteit, voor dialoog een uitstekend apparaat, mits je daarbij een (redelijk) goede microfoon gebruikt. Een goede en goedkope aanrader hiervoor is het merk Saramonic.

Saramonic SR-XM1

De richtingskarakteristiek van een microfoon is heel belangrijk bij het opnemen van stemmen. Gebruik hier een cardioïde microfoon, een microfoon met de gevoeligheid naar voren gericht. Bij het gebruik van een handheld recorder wordt gebruik gemaakt van een xy-patroon van de microfoonkoppen voor stereo-opnamen.

Vooruitlopend op de behandeling (na de pauze) van de ingezonden geluidsfragmenten de volgende aandachtspunten:

Tips voor beginners: schakel bij het beoordelen van het geluid het beeld uit. Het kijken beïnvloedt goed luisteren. Fouten in de audio worden in onze hersenen gecorrigeerd door het beeld. Luister ook naar functionele en niet-functionele (achtergrond)geluiden. Na afloop van de luistersessie: schakel het beeld weer in, maar dan zonder geluid. Dan vraag je je af: welk geluid hoort bij een bepaald onderdeel en welk geluid niet? Welk geluid moet versterkt worden en welk geluid verzwakt of verwijderd?

Gebruik voor audiomastering en postproductie niet het **MP3** formaat. MP3 is al gecomprimeerd en geeft extra veel verliezen bij bewerking, en dat kan goed hoorbaar worden, zowel in dynamiek als frequentiebereik.

Op verzoek maken we hier een zijsprongetje naar het begrip **Sample Rate**. Voor het vastleggen van geluid is een overzetting van analoog naar digitaal nodig. De Sample Rate voor cd-kwaliteit is 44.1 khz (44.100 samples per seconde). Voor dvd is die waarde 48.000 samples per seconde.

PAUZE

We gaan luisteren naar de geluidsfragmenten, ingezonden door Jan, Gerard, Rob Faasen, Rob v.d. Pieterman, Peter, Fred Prang, Tim en nogmaals Gerard.

De gebruikte geluidsfragmenten zijn voor een goed totaaloverzicht door Tim onder elkaar op het beeld gerangschikt, in de vorm van de opgenomen **WAV**-form. Van ieder opgenomen geluidsbestand wordt gevraagd wat er aan mankeert. Dat is luisteren, maar dat is ook in de WAV-form af te lezen. En daarna volgt de vraag, wat je er aan zou willen veranderen. Onder de geluidsbestanden zie je per geselecteerd geluid de levels, weergegeven met de aantallen dB's, van -60 tot 0dB (of hoger).

Ieder geluidsbestand heeft zo zijn eigenaardigheden, zoals zacht of hard opgenomen, ruimte tussen de opgenomen voice-over, zodat je de noise (het normaal meelopende achtergrondgeluid) kunt wegwerken door een **set noise** in te voeren.

Het op te nemen geluid (voice-over) kan worden ingesteld op een level onder 0dB, maar het liefst iets zachter om eventuele pieken in het geluid op te vangen. Een instelling rond de -9dB geeft veiligheid voor een zuivere opname, en is een goede waarde om vervorming (clipping) te voorkomen. Deze instelling geeft je ruimte ("headroom") voor uitschieters in het "rode gebied", dus boven 0dB.

Zet de instelling van het opname-apparaat nooit op "automatisch"; dit om te voorkomen dat de automaat tijdens stille momenten het volume naar een hogere waarde probeert op te krikken. Dat geeft hinderlijke ruis en de opname valt moeilijk te corrigeren door de onevenwichtige, steeds veranderende, automatische instelling.

Bij één van de voorbeelden is sprake van veel windgeruis. Hier komt een voordeel van een stereo-geluidsopname kijken, met de mogelijkheid het kanaal met het minste windgeruis te gebruiken, geheel of gedeeltelijk. Ook geluid van meezingende vogels kunnen d.m.v. een "**spectrogram**" (zie hierna) worden gedempt.

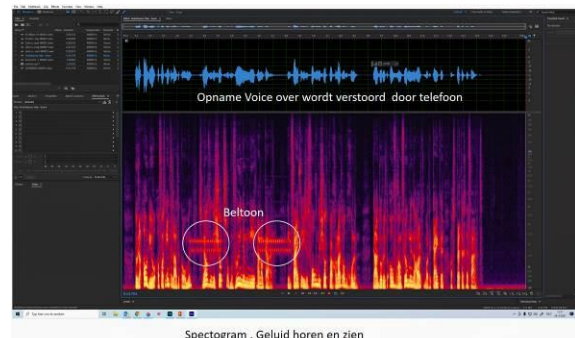
Spectrogram (=een visuele weergave van geluidsfrequenties in een bepaalde tijd). Wat je hoort wordt in een spectrogram zichtbaar gemaakt. Door Tim worden spectrogrammen getoond van Audition en van Audacity.

Hier komt ook het fenomeen "wel of niet **functioneel geluid**" om de hoek kijken. In voorkomende situaties moet je eerst het opgenomen geluid horen, daarna zie je het effect terug in het beeld d.m.v. een spectrogram. Dan kun je beslissen of een geluid moet worden gehandhaafd, min of meer verminderd, of verwijderd. Ook het overgaan van een telefoon, niet opgemerkt tijdens het inspreken van een voice-over, kan op dezelfde wijze worden geëlimineerd.

Een muziekfragment met een 78-toerenplaat op een oude grammofoon geeft een geluidsoptname met veel (niet-digitale) ruis en andere ongerechtigheden zoals tikken, spetters en krassen door het naald-plaatcontact. De vraag hierbij is of je het geluid zodanig kan en wil herstellen dat de opname klinkt als een cd. Je kunt hierin heel ver gaan, maar het hoort (misschien) bij de sfeer om de oorspronkelijke weergave te handhaven. Persoonlijke meningen kunnen hier ver uit elkaar liggen.

Cleaning en reparatie doorvoeren in Audacity, bestaat uit het toevoegen van compressie, high pass en low pass filters, en het toepassen van de techniek van overdubben (het originele geluid verzwakt laten meelopen en combineren met een nieuw opgenomen studio voice-over), audio-ducking (verzwakken of elimineren van geluid op het moment dat een voice-over begint) en audio-loop (geluid blijft in een doorgaande loop aanwezig totdat de spreker aan het eind van zijn/haar betoog is gekomen).

Als voorbeeld voor weergave van stoorgeluiden, wordt het stukje film gedraaid met overheersende vogelgeluiden. Deze vogelgeluiden zijn zichtbaar in het spectrogram en worden geselecteerd, zodat deze ook apart hoorbaar worden, dus zonder het geluid dat behouden moet blijven. Druk op <delete> en het storende geluid is verdwenen. Het resultaat is de stem waar het om gaat (nog wel met windgeruis) maar zonder vogelgeluiden. Daarna moeten we dit resultaat finetunen, om de stem zoveel als mogelijk oorspronkelijk te behouden. Ook het fragment met de overgaande telefoon kan op dezelfde manier worden aangepakt.

decibel (dB)

Er zijn verschillende dB-grootheden, waarvan de meest gebruikte zijn:

dB SPL = Sound Pressure Level (meting van het acoustische niveau).

dBFS = Full Scale, signaal niveaumeting (voor ons van belang).

Om die laatste instelling te gebruiken, worden waarden aangegeven tussen -60 en 0dB waaraan je zoveel mogelijk dient te houden ("fixed"). Boven 0dB (het rode gebied) zal clipping van geluid laten zien (en horen) en dat uit zich in het afvlakken van het zichtbare signaal aan de bovenkant. Hier is een instelling van "32-bit float" van belang; dat betekent dat het signaal kan drijven, en alles wat je opneemt boven 0dB dan nog te corrigeren valt.

Voorbeeld geluidsbestand "sollicitatie gesprek " Peter & Fred P.

origineel

Groot stem dynamiek door compressie pieken omlaag brengen zodat er evenwicht ontstaat tussen de twee stem geluiden

Compressed

Make up gain

Met make up gain kan je geluid weer op niveau brengen

Voor de toepassing van **compressie** zijn de volgende instellingen van belang: uncompressed - compressed - make up gain

Compressie betekent het verkleinen van het verschil tussen hard en zacht opgenomen geluid.

Aan twee ingezonden voorbeelden wordt de instelling van compressie en made up gain toegepast en zichtbaar gemaakt.

Dat kan het beste wanneer het geluid in goede kwaliteit is opgenomen.

Dit item wordt een volgende keer in zijn

totaliteit verder behandeld.

Als laatste onderdeel komt Tim met de vraag hoe we in een bepaalde situatie geluid opnemen. Hoe neem je het geluid op van een man met een vrouw aan de telefoon, en dan wil je de vrouw aan de andere kant van de lijn ook horen, maar wel met het telefoon-effect.

Of: Een slapende vrouw wordt wakker van een buurman door zijn harde gepraat. Het antwoord luidt door het opgenomen geluid te bewerken met een bepaalde instelling van de parametrische **equalizer**.

De equalizer heeft de mogelijkheid de verstaanbaarheid te verbeteren in drukke scènes, het maskeren tegengaan bij muziekopnamen van instrumenten, lage frequenties van brom en gerommel in de opname weghalen, etc.

High pass en **low pass** zijn instrumenten waarbij een normaal geluidsveld met lage, midden en hoge tonen wordt aangepast met een doorlaat van alleen lage, midden en hoge frequenties.

Tim laat zien (en horen!) hoe e.e.a. in de praktijk werkt. Bij het geluidsfragment met het telefoongesprek kan de telefoonopname met het high pass filter worden bewerkt. De hoge tonen blijven intact en de lage tonen worden weggehaald. Bij een opname van Tim wordt de toepassing en het resultaat duidelijk. Het omgekeerde met een persoon in een andere kamer is op dezelfde manier - nu met inzet van het low pass filter - in te vullen.

Als afsluiting van deze sessie laat Tim een ingezonden filmpje zien van een sollicitatiegesprek. Inzichtelijk is dat de microfoons een redelijk grote afstand hebben tot de dame en de heer. Dat kan allerlei hinderlijke (contact)geluiden veroorzaken. Nooit microfoons op de tafel leggen, ook niet op een geluidsabsorberende ondergrond. Je moet proberen een andere plek voor de microfoons te krijgen. Kijk met een omhoog wijzende micro-

foon uit voor een opname met een storend aircogeluid. Probeer met de handheldmicrofoon de XLR-aansluitingen te gebruiken met 2 losse microfoons, die je dichterbij de sprekers kunt situeren. Bij totaalshots en in het zicht zijnde microfoons kun je beide personen close filmen en het geluid d.m.v. audiodubbing plaatsen bij het totaalshot zonder microfoons in beeld.

Nu is dat achteraf praten, maar weten we wel waar we in een volgende sessie op kunnen/moeten letten. Je moet altijd proberen in te schatten waar eventuele problemen kunnen optreden. Heel vaak zal improvisatie in bepaalde situaties toch nog nodig zijn om een zo goed mogelijk resultaat te krijgen.

De vraag werpt zich op of hier ook een mogelijkheid was voor beide personen een dusspeldmicrofoon in te zetten. Het is zeker mogelijk, maar wel met beperkingen zoals dure apparatuur (zender/ontvanger), en is het bijna niet te doen om zonder geluidsman dit er nog bij te hebben.

Fred Prang geeft een aanvulling dat de situatie zich er niet toe leende een uitgebreide op- en instelling te doen vanwege de korte tijd die gegund was de opnamen te maken. Ook de ruimte waar de opname moest plaatsvinden was onbekend, zodat met veel improvisatie moest worden gewerkt met de voorhanden zijnde apparatuur.

Tim benadrukt dat er in een betaalde opdracht veel meer onderzoek, zoals locatie/spreekkamer bekijken, eerst zou moeten worden gedaan. Vooraf weet je dan welke apparatuur je moet meenemen en gebruiken om het gewenste resultaat te bereiken.

Wegens tijdgebrek komen niet alle aspecten op het gebied van geluid vanavond aan de orde. Veel zal in een later stadium worden gebracht, mogelijk en hopelijk in onze clublocatie. Dan werken we met het programma Audicity. Het was vanavond heel veel, maar Tim hoopt dat wij er met z'n allen veel van hebben opgestoken. Er klinken aan het eind veel enthousiaste reacties en dat belooft de volgende keer "live" een mooi vervolg te krijgen.

Tim sluit om ca. 22:55 uur de sessie, en bedankt iedereen voor zijn/haar enthousiaste inbreng.

Peter Snel

Afbeeldingen: Tim Bernardus

Vooruitblik op de clubavond van 11 mei 2021

Deze avond zal een "bijzondere vergadering" worden gehouden.

Het is namelijk de bedoeling dat er films op de website van Close-Up kunnen worden geplaatst. In het huidige privacybeleid staat echter vermeld dat dit niet wordt gedaan. Om het wel mogelijk te maken, zal genoemd beleid moeten worden aangepast. En dat kan alleen maar door vaststelling van dat beleid in een ledenvergadering.

Ook zullen we afspraken moeten maken over het verkrijgen van de verschillende (auteurs)rechten die mogelijk op (delen van) werken van anderen rusten.

De leden ontvangen de vergaderstukken binnenkort separaat.

Rob van de Pieterman

Videoclubs winnen Hogenbijl Stimuleringsprijs 2021

In het Haarlems Dagblad van 27 april 2021 stond onderstaand artikel. Wij kennen de Leidse Video en Smalfilmclub van het Cinefleur Filmfestival. Namens Close-Up feliciteer ik deze club van harte met deze prijs.

Haarlem ■ De Hogenbijl Stimuleringsprijzen voor Amateurfilm 2021 zijn toegekend aan drie videoclubs verspreid over Nederland.

Met hun activiteiten, grandioze inzet en enthousiasme tonen de videoclubs zich waardige winnaars in de voetsporen van de naamgevers van de prijs: de Haarlemse Henny en Ada Hogenbijl. De geldprijzen ter waarde van 750 euro zijn toegekend aan de Leidse Video en Smalfilm Liga (LVSL), Videoclub Borne en de Haagsche Amateur Filmclub (HAF).

Zij winnen de prijs vanwege hun blijvende inzet voor de activiteiten en betrokkenheid van hun leden in een jaar waarin het clubleven van de meeste verenigingen en clubs als gevolg van corona stillag, zo meldt het Hogenbijlfonds.

De drie prijswinnende videoclubs hebben gemeen dat ze zich niet door corona laten tegenhouden. Cursussen, wedstrijden, besprekingen van eigen werk: het kon allemaal niet met fysieke aanwezigheid van

de leden. Daarom zijn er avonden via livestream georganiseerd, online cursussen gegeven en per videocall gesprekken gevoerd over het werk van de leden. Nieuwsbrieven hielden de leden bij de les waardoor een grote meerderheid bij de club betrokken bleef.

Het Hogenbijlfonds is van mening dat deze onverzettelijke inzet beloond moest worden. De videocall waarin de Hogenbijl stimuleringsprijzen werden 'uitgereikt', is opgenomen. Deze opnames maken deel uit van een korte film over de Hogenbijl filmprijs die wordt gemaakt door het jonge filmbedrijf De Videomakers.

Op 7 mei om 16.00 uur gaat de film in première op het YouTube kanaal en via de website van De Videomakers.

Met het uitreiken van prijzen steunt het Hogenbijl Fonds sinds 1983 mensen en organisaties die zich inzetten voor (amateur) film en klassieke muziek.

In juli wordt de Henny Hogenbijlprijs in de categorie muziek uitgereikt.

Rob van de Pieterman

Videospullen te koop

Wim de Wit, voorheen lid van de videogroep Kennemerland, is verhuisd naar een verzorgingstehuis in Den Haag. Hij is gestopt met zijn videohobby en heeft wat spullen over die hij tegen een lage prijs wil verkopen. Sommige zaken zijn zelfs gratis. Het gaat om het volgende.

- Casablanca prestige.
- Video recorder Panasonic 2000.
- Video recorder Sony 1000 2000.
- TV monitor Salora 33cm plat model.
- Diverse schakelaars, kabels, e.d.
- Diverse kleine hebbedingetjes.

Het is niet helemaal duidelijk wat precies de typenummers van de apparaten zijn omdat ze nog in Bloemendaal staan.

Maar als je belangstelling hebt, kun je contant met Wim opnemen via zijn e-mailadres wimjdewit@gmail.com of telefonisch op nr. 06 55 77 85 60.

Rob van de Pieterman

Agenda

- 11 mei**
- Bijzondere vergadering. In verband met de wens om (leden)films op de website te publiceren: aanpassing Privacy Beleid van Close-Up en afspraken over het verkrijgen van de rechten voor de films.

Tenslotte

Dit is voorlopig het laatste nummer van onze Nieuwsbrief.

Ik ga er vanuit dat we in september weer gebruik kunnen maken van onze clublocatie. Dat is uiteraard afhankelijk van de maatregelen die dan in het kader van Covid-19 van kracht zijn en van de beschikbaarheid van het clubgebouw.

Op dit moment kan ik over dat laatste nog geen afspraken maken, maar ik zal in de komende maanden hierover contact opnemen met de hengelsportvereniging. Een en ander heeft ook tot gevolg dat ik nog niet kan zeggen wanneer de kopij voor de volgende Close-Up-Pers moet zijn aangeleverd. Maar dat wil niet zeggen dat je niet alvast een bijdrage voor dat nummer kunt leveren. Dus schroom niet om me een leuk stukje toe te zenden.

Zodra ik de datums van de clubavonden in de tweede helft van dit jaar weet, zal ik ze aan jullie doorgeven.

Rob van de Pieterman

Colofon

Voorzitter:	Frank Smulders tel. (023) 525 07 86
Secretaris:	Rob van de Pieterman tel. (023) 538 03 80 e-mail: close-up@filmt.nl
Penningmeester:	Rob Faasen tel. (023) 524 75 07 bankrekening: NL66 ABNA 0841 2717 39 t.n.v. R.W. Faasen te Heemstede
Redactie:	Rob van de Pieterman, e-mail close-up@filmt.nl
Website:	www.close-up.film.nl